

Középszintű szóbeli tételek Magyar nyelv és irodalom tantárgyból

a 12.C osztály számára

2020

Irodalom

I. Művek a magyar irodalomból a) Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor ars poeticái
2. Arany János nagykőrösi korszakának lírai alkotásai
3. Ady Endre költészetének újszerűsége, az *Új versek* című kötet versei alapján
4. Babits Mihály: *Jónás könyve*
5. Kosztolányi Dezső *Édes Anna* című regénye
6. József Attila utolsó pályaszakaszának bemutatása

II. Művek a magyar irodalomból b) Választható szerzők

7. A magyar felvilágosodás korának stílusai Csokonai Vitéz Mihály költészetében
8. Kölcsey Ferenc *Himnusz* és Vörösmarty Mihály *Szózat* című verseinek összehasonlítása

9. Mikszáth Kálmán: *A jó palócok* című novellái

10. A világháború élménye Radnóti Miklós költészetében
11. A groteszk ábrázolásmód Örkény István *Egyperces novelláiban*
12. Weöres Sándor, a próteuszi költő

III. Művek a magyar irodalomból c) Kortárs szerzők

13. Háry János novellái (*A boggyósgyümölcskertész fia* című kötet)

IV. Művek a világirodalomból

14. A romantika stílusának jellemzői Edgar Allan Poe műveiben
15. Az orosz realizmus irodalma
16. A XX. század abszurd világlátása Franz Kafka: *Az átváltozás* című elbeszélésében

V. Színház és dráma

17. A reneszánsz angol színház: Shakespeare: *Rómeó és Júlia* című tragédiája
18. Dürrenmatt: *A fizikusok*

VI. Az irodalom határterületei

19. Gyermekirodalom vagy felnőtteknek szóló mese? Antoine de Saint Exupéry: *A kis herceg* című regényének bemutatása

VII. Regionális kultúra

20. Szabó Lőrinc: *Tücsökzene* című versciklusának bemutatása

Nyelvtan

I. Kommunikáció

1. A kommunikáció tényezői és funkciói
2. A kommunikáció nem nyelvi eszközei
3. A szóbeli és írásbeli kommunikáció hasonló és eltérő vonásai

II. A magyar nyelv története

4. Állandóság és változás a nyelvben
5. A Halotti beszéd és Könyörgés szövegének nyelvi sajátosságai
6. A magyar szókészlet rétegei (ősi örökségünk, idegen eredetű szavaink)

III. Ember és nyelvhasználat

7. Az e-kommunikáció jelenségei és nyelvi jellemzői
8. Csoportnyelvek, rétegnelvek nyelvi jellemzői
9. A nyelv mint jelrendszer

IV. A nyelvi szintek

10. A hangok találkozásának esetei; a hangtörvények
11. A morféma szerepe a szóalak felépítésében
12. A magyar helyesírás rendszerszerűsége

V. A szöveg

13. A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek összefüggései
14. A szövegösszetartó erő
15. A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben.

VI. A retorika alapjai

16. A nyilvános beszéd nyelvi és viselkedésbeli kritériumai
17. A szónoki beszéd megszerkesztésének folyamata

VII. Stílus és jelentés

18. Az egyjelentésű, a többjelentésű és az azonos alakú szavak
19. A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) hatása a szövegben (pl. bizalmas, közömbös, választékos)
20. Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatrítmus